

**MUNI
SPORT**

Rysy soudobé edukace

Rysy soudobé edukace

- **edukace** = jedna z klíčových podmínek **existence lidstva**
- soudobá edukace reflektuje **historický odkaz**
- různé modely edukace – historická, kulturní, **politická**, ideologická, ... **determinace**
- aktuální zaměření edukace ← **globální problémy** – viz současná pandemie → výchova ke zdraví (zdravotní gramotnost), ekonomické vzdělávání, ...
- **edukace v pluralitní a demokratické společnosti** X totalitní systémy (fundamentálně náboženské, komunistické)

Rysy edukace

Edukace může být:

- přímá – **intencionální**
  - bezprostřední a přímé působení pedagoga
  - řízené učení, facilitace učení
- nepřímá – **funkcionální**
  - působení upraveným prostředím
  - **pedagogizované** materiální a sociální prostředí
- **heteroedukace**
(výchova druhým jedincem = intencionální edukace)
- **autoedukace** (sebevzdělávání) – cíl = její rozvoj

Rysy soudobé edukace

Edukace **by měla být:**

- **demokratická** – rovnost šancí na vzdělání
  - zajištění **rovných příležitostí** ve vzdělávání
  - vyrovnávání „startovní čáry“ (nejen u znevýhodněných)
- **humanistická** – dílna lidskosti
  - **orientace na** dítě, žáka, studenta, klienta, sportovce, ...
- **univerzální** – týká se každého a všude
  - = globální pokrytí vzdělávání (distanční, ...)
  - např. rozvoj zdravotní, environmentální, ... gramotnosti

Rysy soudobé edukace

Edukace **by měla** být:

- **pluralitní** (iniciátoři, cíle, obsah, pojetí) +
- **integrující** = základní hodnotová orientace (škola + rodina + média + sport + ...)
- **globální + teritoriální + lokální + individuální** zaměření
- **multikulturní** (interkulturní) = poznání různých kultur, náboženství, stylů života, ...

Rysy soudobé edukace

Edukace **by měla** být:

- **komplexní** a mnohostranná = rozvoj
  - všech **kvalit jedince** +
  - **sociálních rolí** (edukace pro život) +
  - **ve všech oblastech** kultury
- **permanentní** = “long life education”
  - prvotní rodina + škola + další instituce + autoedukace ...
- **spjatá se životem** (aktuální **rozvoj gramotností**, ...)
- ...

Rysy soudobé edukace

Realizace edukace:

- **formální vzdělávání** = ve formálních vzdělávacích institucích (např. školní výuka, ...) – kurikulum, ukončení, ...
- **neformální vzdělávání** = také organizované, ale **mimo formální vzdělávací systém** (sportovní a volnočasové organizace, podnikové vzdělávání, ...)
- **informální vzdělávání (učení)** = **neorganizované** (každodenní zkušenost – učení v práci, sportu, VČ aktivity, masmédia, známí, ...)